

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

ONOR. IMĦALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
(President)
ONOR. IMĦALLEF TONIO MALLIA
ONOR. IMĦALLEF ANTHONY ELLUL

Seduta ta' nhar il-Ħamis, 25 ta' Frar, 2021.

Numru 12

Rikors numru 8/11/1 AL

Giulia Anna Farrugia

v.

Richard Farrugia

1. B'sentenza li ngħatat fis-27 ta' Ġunju 2019 il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) laqgħet it-talba tal-attriċi u ddikjarat is-separazzjoni personali bejn il-partijiet konjuġi Farrugia, bi ħtjiet imputabbli lill-konvenut. Għall-finijiet tal-appell tal-konvenut, laqgħet ukoll it-talbiet tal-attriċi dwar it-tqassim tal-komunjoni tal-akkwisti u dwar il-manteniment għal uliedhom.

2. Permezz ta' rikors preżentat fis-16 ta' Lulju 2019 il-konvenut appella mis-sentenza tal-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja).

i. Disparita` fit-tqassim tal-ġid tal-komunjoni tal-akkwisti.

ii. Il-parti tas-sentenza li titratta dwar il-Manteniment għat-tfal Juan u Gail.

3. Min-naħa tal-attriċi wiegħbet u tat ir-raġunijiet għalfejn din il-Qorti għandha tiċċad l-appell tal-konvenut.

Tqassim tal-ġid komunjoni tal-akkwisti.

4. Il-konvenut ilmenta dwar il-mod kif l-ewwel Qorti qasmet il-ġid tal-komunjoni tal-akkwisti.

5. Fis-sentenza appellata, ġie deċiż:-

“Lill-attriċi qiegħda tassenjalha:

- “Il-lokazzjoni tal-ħanut numru 20, Triq San Mark, il-Belt Valletta. Dan qiegħed jiġi assenjat lill-attriċi bi tpaċija ma kwalsiasi jedd ta' manteniment għaliha personali li għandha l-attriċi fil-konfront ta' żewġha. B'hekk, sakemm tibqa' fil-pussess tal-imsemmi ħanut, l-attriċi ma jkollhiex jedd titlob manteniment ulterjuri għaliha mingħand żewġha.

“Valur mogħti mill-Qorti.

“Id-dar martimonjali ‘Pardo’, numru 268, Triq l-Isqof Caruana, Żebbuġ bil-ġaraxx magħha anness - €330,000.

“Il-vettura Mercedes C-Class 200 €3,500.

“Kull debitu mas-soċjeta Mazaga (supplier tal-ħaxix għall-ħanut), (€7632.46).

“Kontijiet bankarji intestati f’isem l-attriċi

“€325,867.54.

“Lill-konvenut qiegħda tassenjalu:

“Valur mogħti mill-Qorti

“Appartament numru 4 fil-blokk Andromeda jew Thelma Falts, Triq San Barnaba, Buġibba €110000.

“Remissa numru 21, Triq il-Ġerrejja, Marsa €35000.

“Il-vettura (pick up) Mitusishi €5000.

“Wrech il-vettura Hyundai Accent €600.

“Debitu mal-Bank of Valletta plc għall-home loan kont innumerat 40014022995 (€3051.35) possibilmnt sal-preżent ġie saldat.

“Kontijiet bankarji intestati f’isem il-konvenut.

“Il-polza ta’ assikurazzjoni ta’ MsV Life f’isem il-konvenut indikata fir-riferenza FP426134 €10000.

“€183,548.63.

“B’hekk jirriżulta li hemm differenza ta’ €143,318.89 fil-valur ta’ dak assenjat lill-attriċi u dak assenjat lill-konvenut, biex b’hekk hemm ekwiparazzjoni ta’ €71,659.45 favur il-konvenut.

“Minn dan l-ammont ta’ €71,659.45 jitnaqqas:

- *“€39,000 rappreżentanti l-manteniment għall-ulied il-partijiet meta dawn kienu minuri, liema manteniment il-konvenut irrifjuta li jħallas fil-mori tal-proċeduri kif stabbilit fil-paragrafu 3 Manteniment;*

- *“€12000 kreditur parafernali tal-attriċi li ħalset ‘il fuq minn Lm5000 iżjed mill-konvenut meta l-partijiet xtraw id-dar matrimonjali. Dan jirriżulta mix-xieħda tal-attriċi kif korraborata mix-xieħda ta’ missierha Abraham sive Romeo Debattista u bl-ebda mod kontradetta mill-konvenut.*

“B’hekk jifdal €20,659.45 ekwiparazzjoni favur il-konvenut. Il-Qorti9 għaldaqstant qiegħda tordna lill-attriċi sabiex tħallas lill-konvenut is-somma ta’ għoxrin elf sitt mija u disa’ u ħamsin ewro u ħamsa u erbgħin ċenteżmu (€20,659.45) li jistgħu jitħallsu b’rati mensili, fuq perjodu ta’ tnejn u erbgħin xahar mingħajr interessi. Kwalsiasi bilanċ dovut f’għeluq l-imsemmija tnejn u erbgħin xahar ossija tliet snin u nofs, jattira imgħax legali favur il-konvenut ta’ tmienja fil-mija (8%). Jekk l-attriċi titrasferixxi d-dar matrimonjali lil terzi, il-bilanċ li jkun għadu dovut lill-konvenut għandu jiġi saldat fi żmien xahar mit-trasferiment tad-dar. Fin-nuqqas jiddekkorri favur il-konvenut imgħax legali ta’ tmienja fil-mija (8%)”.

6. L-aggravju tal-konvenut hu li l-ewwel Qorti ħolqot disparita` enormi u mhux ġustifikata bejn il-porzjonijiet assenjati, għaliex il-ġid li ngħata lillu għandu valur ferm inqas minn dak li ngħata lill-attriċi. Kompla:

“Illi min-naħa l-oħra l-mara ġiet assenjata proprjeta, ossia d-dar ġja matrimonjali li għad li l-valur indikat mill-Qorti fis-sentenza ġja huwa ferm akbar minn dak tal-proprjeta assenjata lir-raġel, l-istess valur matul l-añħar xhur u snin żdied bil-kbir tant li illum huwa stmat li l-istess proprjeta tiswa addirittura kważi d-doppju tal-valur indikat mill-Qorti fid-deċide tagħha.

“Illi dan biss, joħloq disparita enormi u sproorzjonata bejn l-assenjazzjonijiet magħmula.

“Illi mbagħad, l-esponent ġie assenjat ukoll żewġ żwiemel tal-ġiri – li illum it-tnejn li huma sfortunatament huma mejta, vettura Hyundai li m’għadhiex possibbli tintuża fit-triq u li hija scrapped, u vettura Mitsubishi li snin ilu kellha valur ta’ ħamest elef Ewro (EUR5000) li naturalment, illum huwa ferm inqas minn hekk, oltre polza ta’ assikurazzjoni fl-ammont ta’ għaxart elef euro (EUR10000).

“Illi min-naħa l-oħra l-ewwel qorti, filwaqt illi wkoll assenjat it-titolu lokatizju tal-ħanut ġestit mill-Mara ġewwa l-Belt Valletta u li minnu taqla’ l-għixien tagħha, naqset milli tikkunsidra l-istock li l-esponent appellant ħalla fl-istess ħanut qabel ma’ dan ġie assenjat lill-mara, u li l-istess proprjeta kienet ġiet mgħammra bl-attrezzaturi u apparat kollu meħtieġ sabiex il-ħanut ikun operabbli”.

7. Il-konvenut isostni li l-valur tad-dar matrimonjali kważi rdoppja f’dawn l-añħar snin. Pero` m’hemmx prova ta’ dan. Fit-12 ta’ April 2012 il-perit Valerio Schembri, ex parte nkarigat mill-attriċi, ta stima ta’

€275,000. Min-naħa l-oħra fl-14 ta' Frar 2018 il-perit Mannie Galea, ex parte nkarigat mill-konvenut, ta stima ta' €350,000. Is-sentenza ngħatat fis-27 ta' Ġunju 2019 u għalhekk l-istima li għamel il-perit Mannie Galea hi l-iktar waħda viċina għal meta ngħatat is-sentenza. L-ewwel Qorti għamlet il-kakoli fuq valur ta' €330,000, jiġifieri 5.71% inqas mill-istima tal-perit Galea. Meta tikkonsidra li ma teżistix ċertezza dwar il-prezz fis-suq li kieku kellu jinbiegħ il-fond, persentaġġ inqas ta' 5.71% mill-ogħla stima hi aċċettabbli. Dan appartu li l-pajjiż ilu kważi sena f'pandemija, u m'hemmx prova li l-valur tad-dar għola b'mod sinifikanti mill-valur stabbilit mill-ewwel Qorti. Il-Qorti tiddeċiedi fuq il-provi li jkollha quddiemha u mhux fuq fatti li jissemmew waqt trattazzjoni li pero` ma jirriżultawx mill-atti. Dan appartu li bl-istess raġunament tal-konvenut, il-valur tal-appartament u remissa li ġew assenjati lilu wkoll ždiedu fil-valur.

8. Il-konvenut ilmenta wkoll li kien assenjat żewġt iżwiemel mejta. Fl-atti m'hemmx prova li ż-żwiemel mietu. Il-kawża damet is-snin pendenti sakemm il-konvenut ressaq il-provi tiegħu.¹ Kieku ried kellu altru milli biżżejjed żmien sabiex iressaq prova ta' dak li qiegħed jallega illum. Kien fit-13 ta' Marzu 2018 li l-konvenut iddikjara li ma kellux iktar provi xi ressaq. Għalhekk kellu erba' snin sħaħ li matulhom kellu l-opportunita` li jressaq il-provi kollha li ried. Dan appartu li kien hu stess li fl-affidavit talab lill-ewwel Qorti sabiex tassenja ż-żwiemel lilu.

---

¹ F'seduta quddiem l-Assistent Ġudizzjarju li saret fis-26 ta' Frar 2014, l-attriċi ddikjarat li ma kellhiex iktar provi xi tressaq.

9. Ilment ieħor tal-konvenut hu li l-ewwel Qorti naqset milli tikkonsidra l-valur ta' stokk li jgħid li ħalla fil-ħanut qabel ġie assenjat lilu. Fl-atti hemm kopja ta' skrittura privata ffirmata fit-13 ta' Ġunju 2000 ta' ħanut numru 20, Triq San Mark, Valletta għall-perjodu ta' ħmistax-il sena mill-1 ta' Lulju 2000. Perjodu li skada. Mhux magħruf x'sar wara. Prova dwar valur ta' stokk m'hemmx fl-atti. Dan appart li mill-provi jirriżulta li l-ħanut kien l-uniku mezz ta' għixien għall-attriċi u wliedha. Dan appart li l-qliġħ kollu li għamel il-konvenut matul is-snin, żammu kollu għalih. L-istess m'hemmx prova li l-partijiet għamlu spejjeż fil-fond mikri.

10. Għal dak li jirrigwarda l-valur li ngħataw il-vetturi Mitsubishi u Hyundai, l-argument japplika wkoll fir-rigward tal-vettura C Class 200 li ġiet assenjata lill-mara. Dan appart li fl-atti m'hemmx prova li hemm xi diskrepanza kbira fil-valur fis-suq tal-istess vetturi. Valuri li ssemmeu f'nota ġuramentata preżentata mill-attriċi fil-bidu tal-kawża,² u li ma jirriżultax li l-konvenut qatt ikkontesta. Kien biss fir-rikors tal-appell li beda jsostni li l-vetturi m'għandhomx il-valur li jissemmeu fis-sentenza appellata.

11. Waqt it-trattazzjoni d-difensur tal-konvenut argumentat ukoll li d-dejn in konnessjoni mal-*house loan* mal-Bank of Valletta plc (kont numru

---

² Notifikata lill-konvenut fis-17.2.2011.

40014022995) ma kellhiex tiġi assenjata lilu meta tikkonsidra li d-dar matrimonjali ġiet assenjata lill-martu. Mill-atti jirriżulta li l-*house loan* ittiehdet f'Mejju 2005 meta l-partijiet xtraw l-appartament ta' Bugibba. Fond li l-ewwel Qorti assenjat lill-konvenut (ara kuntratt ta' xiri a fol. 243 u rendikont tal-Bank of Valletta plc a fol. 363).

Arretrati tal-manteniment għat-tfal.

12. Il-konvenut ilmenta li l-ewwel Qorti ħadet in konsiderazzjoni nota li ppreżentat l-attriċi fl-20 ta' Frar 2019 u li fiha ddikjarat:

“... illi hija mill-24 ta' Frar 2011, u cioè d-data tad-digriet tal-manteniment, sal-lum qatt ma rċeviet l-ebda fhas bħala manteniment mingħand il-konvenut Richard Farrugia”.

13. Iż-żewġt itfal huma maġġorenni. L-ewwel Qorti kkonkludiet li ġialadarba l-manteniment għat-tfal ma tħallasx matul il-kawża fil-perjodu li kienu għadhom minorenni, kien ifisser li l-konvenut debitur għas-somma ta' €39,000.

14. Fir-rikors tal-appell, il-konvenut argumenta li n-nota ġiet preżentata fi stadju meta kull parti kienet għalqet il-provi tagħha u wara li fis-seduta tal-20 ta' Frar 2019 il-partijiet ingħataw terminu sabiex jippreżentaw nota ta' sottomissjonijiet. Jilmenta li l-ewwel Qorti ma kellhiex tikkonsidra dik in-nota, u inoltre ma ngħatax l-opportunita` li jirribatti dak li ddikjarat l-

attriċi. Żied li f'kull każ dak li ddikjarat l-attriċi m'huw iex korroborat minn rapport jew kwereli jew sentenzi ta' Qorti fi proċeduri kriminali. Isostni wkoll li ma kienx ġie notifikat b'dik in-nota ta' sottomissjonijiet tal-attriċi u kien bi prudenza li ma ppreżentawx nota ta' sottomissjonijiet għaliex l-avukat tal-attriċi kien għamel xhur konvalexxenti. Il-konvenut żied ukoll li kull talba għall-ħlas ta' manteniment fil-kamp ċivili hija wkoll soġġetta għall-preskrizzjoni ai termini tal-Artikolu 2156(b) tal-Kodiċi Ċivili.

15. Mill-atti jirriżulta li:

i. Miż-żwieġ twieldu żewġt itfal.

ii. B'digriet tal-24 ta' Frar 2011 l-ewwel Qorti ordnat lill-konvenut sabiex iħallas lill-attriċi s-somma ta' €250 kull erba' ġimgħat bħala manteniment għaž-żewġt itfal.

iii. Fis-seduta tal-20 ta' Frar 2019, li għaliha kienu preżenti l-attriċi u d-difensur tal-attriċi u l-konvenut, id-difensur tagħha ddikjara li ser jippreżenta nota ġuramentata *"..... fis-sens li l-konvenut qatt ma ħallasha manteniment għall-minuri"*. Fil-verbal jingħad ukoll li wara s-smiġħ dehret id-difensur tal-konvenut u *"ħadet konjizzjoni tal-verbal"*.

16. Fis-sentenza l-ewwel Qorti rraġunat:

“Permezz ta’ digriet ta’ din il-Qorti ddatat l-24 ta’ Frar 2011 , il-Qorti kienet ordnat lill-konvenut sabiex iħallas manteniment għal uliedu fis-somma ta’ mitejn u ħamsin Ewro (€250) kull erba’ ġimgħat.

“Illi llum ulied il-partijiet huma maġġorenni u ma nġiebet ebda prova dwar l-istudji tagħhom u cioe jekk dawna għadhomx jistudjaw b’mod fiss. Illi fin-nuqqas, il-Qorti hija tal-fehma illi m’għandhiex tiddekreta manteniment għal ulied il-partijiet.

“Jibqa’ xorta waħda li jiġi determinat il-kwistjoni tal-arretrati tal-manteniment. Permezz ta’ nota ddatata is-26 ta’ Marzu 2019, l-attriċi kkonfermat illi hija qatt ma rċeviet il-manteniment ordnat bid-digriet appena ċċitat tal-24 ta’ Frar 2011. Il-konvenut jippretendi li l-ftehim dwar il-ħanut, kellu jeżentah ukoll mill-ħlas tal-manteniment tal-minuri. Il-Qorti li tat id-digriet tal-24 ta’ Frar 2011 skartat dan ir-raġjunament li kien inġieb għall-konjizzjoni tagħha. Din il-Qorti kif ippresejeduta wkoll hija tal-fehma li l-konvenut kellu jħallas manteniment għall-minuri, minkejja li l-attriċi kienet tiġġestixxi l-ħanut. Ma nġiebet l-ebda prova dwar il-qligħ li jħalli l-ħanut, iżda wieħed jifhem li dana ma jissuperax l-introjt tal-konvenut li jlaħħaq madwar disa’ mitt Ewro kull ħmistax-il jum. B’hekk biex iż-żewġ ġenituri jkun qegħdin jikkontribwixxu għall-għixien t’uliedhom, kif trid il-liġi, il-konvenut kellu jħallas dak il-manteniment kif ordnat mill-Qorti pendente lite.

“Illi meta ngħata d-digriet tal-manteniment, il-minuri E kellu diġa erbatax-il sena biex b’hekk l-attriċi ma tħallsitx manteniment għalih għal ċirka erba’ snin u cioe is-somma approssimattiva ta’ tlettax-il elf Ewro. (€250 x 13 [perjodi ta’ erba’ ġimgħat kull sena] x4 snin). Fil-każ ta’ F din kellha għaxar snin biex b’hekk l-attriċi ma tħallsitx manteniment għaliha għal ċirka tmien snin u cioe is-somma approssimattiva ta’ sitta u għoxrin elf Ewro. (€250 x 13 [perjodi ta’ erba’ ġimgħat kull sena] x8 snin). B’kollox il-konvenut ma ħallasx lill-attriċi is-somma ta’ disgħa u tletin elf Ewro (€39,000) u huwa debitur tagħha f’dan l-ammont”.

17. Dan l-aggravju hu infondat meta tikkonsidra li:

i. L-attriċi pprezentat il-kawża fil-11 ta’ Jannar 2011 u waħda mit-talbiet kienet sabiex il-konvenut ikun ikkundannat iħallas manteniment għall-uliedu (talab numru 3 tar-rikors ġuramentat). Minn dakinhar żgur li ma kinitx għaddejja l-preskrizzjoni estintiva.

ii. Għas-seduta tal-20 ta' Frar 2019, il-konvenut kien preżenti u ma jirriżultax li kkontesta dak li ddikjara d-difensur tal-attriċi. Saħansitra dakinhar stess wara li l-qorti tat id-differiment, id-difensur tal-konvenut kienet rat il-verbal. Għalhekk kienet taf x'intqal waqt is-seduta. Ma jirriżultax li l-konvenut ikkontesta d-dikjarazzjoni li qatt ma ħallas manteniment għall-uliedu minkejja ordni tal-Qorti. Kieku ried kellu kull fakolta` li jirribatti d-dikjarazzjoni li saret fis-seduta tal-20 ta' Frar 2019.

iii. F'affidavit preżentat fit-3 ta' Ottubru 2011, l-attriċi kkonfermat li l-konvenut ma kienx qiegħed iħallas il-manteniment li ordnat il-Qorti *pendente lite*.

iv. Saħansitra, f'tweġiba li ppreżenta fid-9 ta' Frar 2011 għal rikors tal-attriċi tas-27 ta' Jannar 2011 li kien jitratta dwar il-manteniment għat-tfal, iddikjara li fl-istadju tal-medjazzjoni l-partijiet kienu ftehm u li l-manteniment jithallas mill-qligħ tal-ħanut. Mill-atti ma jirriżultax li qatt biddel il-fehma tiegħu. Fil-fatt f'affidavit datat 28 ta' Ottubru 2016, il-konvenut baqa' jinsisti li kien sar ftehim bejn il-partijiet li bih ir-rikavat mill-ħanut "... iservi bħala tpaċċja wkoll għal kwalsiasi manteniment u spejjeż dovuti lilha għat-tfal tagħna". Fih innifsu dikjarazzjoni bħala dik tikkonferma kemm fir-realta` l-konvenut ma kienx qiegħed iħallas is-somma ta' €250 kull erba' ġimgħat. Il-verżjoni li ta l-konvenut ma

ntlaqqgħetx mill-ewwel Qorti għal dak li jirrigwarda l-manteniment tat-tfal.

M'hemmx provi li b'xi mod jistgħu jikkorraboraw il-verżjoni tal-konvenut.

18. Magħmula dawn il-konsiderazzjonijiet, it-tieni aggravju hu miċħud.

Għal dawn il-motivi tiċċad l-appell u tikkonferma s-sentenza tal-ewwel

Qorti, bl-ispejjeż kollha kontra l-konvenut

Giannino Caruana Demajo
President

Tonio Mallia
Imħallef

Anthony Ellul
Imħallef

Deputat Reġistratur
rm